

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยนับตั้งแต่
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เมื่อ 2504 เป็นต้นมา ได้เน้นให้เห็นว่าการพัฒนาทางการ-
ศึกษา เป็นการพัฒนาที่มีความสำคัญมากแผนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้
ส่งเสริมทางการศึกษาในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางทุกระดับของการศึกษา
ตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะ
ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาเป็นจุดที่สำคัญ
ในการจะช่วยเร่งรัดพัฒนาประเทศในฐานะเป็นแหล่งผลิตกำลังคนในระดับสูง เพื่อสนอง
ความต้องการของประเทศชาติ การอุดมศึกษาถือว่าเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประเทศ
การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในระยะต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 ชาติแคลนกำลังคน
ทางด้านที่สำคัญ เช่น เกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เป็นสำคัญ รัฐบาลจึงได้ขยาย
การศึกษาระดับอุดมศึกษาออกสู่ส่วนภูมิภาค เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย-
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กว้าง
ออกไป แต่ยังเป็นโอกาสที่ค่อนข้างจำกัดสำหรับผู้ต้องการเรียนในระดับอุดมศึกษา
เพราะยังมีการสอบคัดเลือกผู้ที่จะเข้าทำการศึกษา การที่ต้องมีการสอบคัดเลือกเพราะ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามีปริมาณมากกว่าที่สถานศึกษาจะรับ
เข้าศึกษาได้ทั้งหมด จากสถิติพบว่าก่อนปีการศึกษา 2514 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษา เข้าศึกษาต่อได้ในปริมาณไม่ถึงครึ่งของผู้จบแต่ละปี¹ พิจารณาจากอัตราส่วนนี้ จะเห็นได้ว่ามีผู้จบในระดับมัธยมศึกษาต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้น จนในปีการศึกษา 2514 รัฐบาลจึงได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยประเภท มหาวิทยาลัยเปิด คือ รับผู้ที่เข้าศึกษาต่อโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก แต่ก่อนที่จะจัดตั้ง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ก็มีผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ ศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก สาเหตุดังกล่าวนี้ คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2508 ให้สภาการศึกษาแห่งชาติดำเนินการแก้ไขและวาง ระเบียบข้อบังคับ รวมทั้งปรับปรุงพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดโอกาสให้เอกชน ได้รับความระในการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาได้ คณะกรรมการบริหารการศึกษาแห่งชาติ ในสมัยนั้น ได้เสนอรายงานขออนุมัติในหลักการต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2510² หลักการดังกล่าวข้างต้นเป็นหลักการที่คณะกรรมการบริหาร สภาการศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีในปี พ.ศ. 2510 คณะรัฐมนตรีได้ให้ ความเห็นชอบอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปตามที่สภาการศึกษาเสนอ และสำนักงานสภา การศึกษาแห่งชาติก็ได้นำหลักการดังกล่าวมาดำเนินการร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน ซึ่งได้มีประกาศใช้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 จึงนับได้ว่าเป็นครั้งแรกในประวัติ การศึกษาของประเทศไทยที่ได้มีสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนขึ้น³

¹พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 ประมวลเกี่ยวกับ มหาวิทยาลัย (พระชนคร : พวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, 2518), หน้า 125.

²พวงมหาวิทยาลัย, สำนักงานปลัดพวง, กองวิทยาลัยเอกชน. รายงาน สถานภาพวิทยาลัยเอกชน ปีการศึกษา 2513 - 2519 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เกมมการพิมพ์, 2520); หน้า 3.

³พระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. 2512, ราชกิจจานุเบกษา 86 (6 มีนาคม 2512) : 15.

ในระยะแรกคือ พ.ศ. 2512 - 2514 วิทยาลัยเอกชนได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร 2 ปี หรืออนุปริญญาหลักสูตร 3 ปี หลังจากการศึกษา ม.ศ. 5 หรือเทียบเท่า วิทยาลัยเอกชนในระยะเริ่มแรกจึงมีฐานะเป็นอนุวิทยาลัย และส่วนใหญ่อีกเกิดจากการขยายโรงเรียน-ราษฎรประเภทอาชีวศึกษาขึ้นเป็นวิทยาลัย เพื่อสอนระดับสูงขึ้นในสาขาธุรกิจและการช่าง เป็นส่วนใหญ่ จนกระทั่งในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2514 คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติให้วิทยาลัยเอกชนดำเนินการสอนได้ถึงระดับปริญญาตรี¹

แต่เดิมวิทยาลัยเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการอยู่ 11 แห่งด้วยกัน ปัจจุบันในปีการศึกษา 2519 มีวิทยาลัยเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการอยู่มีเพียง 10 แห่ง คือ

1. วิทยาลัยกรุงเทพ อนุญาตให้เปิดสอนระดับอนุปริญญา 2 สาขา และปริญญาตรี 3 สาขา
2. วิทยาลัยการค้า อนุญาตให้เปิดสอนระดับอนุปริญญา 3 สาขา และปริญญาตรี 3 สาขา
3. วิทยาลัยเกริก อนุญาตให้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 2 สาขา
4. วิทยาลัยเทคนิคสยาม อนุญาตให้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี 1 สาขา
5. วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ อนุญาตให้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 4 สาขา
6. วิทยาลัยพวยัพ อนุญาตให้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตร 1 สาขา
อนุปริญญา 1 สาขา ปริญญาตรี 6 สาขา

ทบวงมหาวิทยาลัย, สำนักงานปลัดทบวง, กองวิทยาลัยเอกชน, รายงาน
สถานภาพวิทยาลัยเอกชน ปีการศึกษา 2513 - 2519, หน้า 3.

7. วิทยาลัยศรีปทุม อนุญาตให้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (2 ปี) ประกาศนียบัตร (3 ปี) ปริญญาตรี 1 สาขา
8. วิทยาลัยแสงธรรม อนุญาตให้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 2 สาขา
9. วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ อนุญาตให้เปิดสอนระดับปริญญาตรี 1 สาขา
10. วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ อนุญาตให้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (2 ปี) 7 สาขา อนุปริญญา 1 สาขา ปริญญาตรี 1 สาขา

วิทยาลัยเอกชนมีส่วนช่วยในการส่งเสริมทางพัฒนากำลังคนในระดับอุดมศึกษาและการเจริญและความก้าวหน้าของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ในขณะนี้มีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวม 13 แห่ง และวิทยาลัยเอกชนจำนวน 10 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ระยะที่ 4 ได้มีนโยบายสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลและของเอกชนได้ร่วมรับภาระในสาขาวิชาที่ตนถนัด โดยอาศัยหลักการของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายเป็นสากล 3 ประการ คือ

1. มุ่งบุกเบิก แสวงหา บำรุงรักษา และถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างสรรค้จรรโลงความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ (*Advancement of Knowledge and Academic Excellence*)
2. ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นแหล่งวิทยาการขั้นสูงที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อความเจริญของมนุษยชาติ
3. ทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม¹

¹ วิจารณ์ ศรีธำณ, หลักการอุดมศึกษา (พระชนก : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 10.

ภายในขอบเขตของจุดมุ่งหมายดังกล่าว มหาวิทยาลัยกระทำหน้าที่หลัก 4 ประการคือ

1. การสอนวิชาการหรือวิชาชีพเพื่อสนองความต้องการกำลังคนของสังคม
2. การวิจัยค้นคว้าเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
3. บริการทางวิชาการแก่สังคม
4. ถ่ายทอดวัฒนธรรมและปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี

แต่จากการประชุมสัมมนาเรื่องแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4¹ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการศึกษาดังนี้

1. โปรแกรมการศึกษา การจัดการระบบหลักสูตรในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ เน้นวิชาเฉพาะสาขาวิชาที่เปิดสอน มีวิชาซ้ำซ้อนควรจะได้ปรับปรุงโครงสร้างและประสานงานกัน การจัดการศึกษามีทั้งระบบเดิมและระบบหน่วยกิตคละกันอยู่ ควรจะได้ปรับเสียใหม่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน งานวิจัยมีน้อยมาก โดยเฉพาะทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทุนวิจัยและงบประมาณมีจำกัด สภาพทางเศรษฐกิจและปริมาณของอาจารย์ไม่เอื้ออำนวยให้มีการวิจัยเต็มที่ ควรจะปรับปรุงปริมาณงาน สภาพะการทำงาน ควรมีส่วนวิจัย แล้วหาทางส่งเสริมการวิจัยและเพิ่มงบประมาณในการวิจัย หลักสูตรและวิธีสอนเน้นภาคปฏิบัติน้อย เพราะขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์และสถานที่ ส่วนใหญ่มีแต่การบรรยาย ผู้สอนก็มีประสบการณ์น้อยในการนำทฤษฎีมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในประเทศ ควรจะมีการฝึกอบรมผู้สอนบ้าง คำว่าระดับอุดมศึกษาที่เป็นภาษาไทยมีน้อย ควรสนับสนุนให้อาจารย์เขียนตำราภาษาไทยหรือแปลตำราเป็นภาษาไทยให้มากขึ้น การบริการชุมชนควรจะได้ขยายบริการให้มากขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสังคม แต่ที่ขาดงบประมาณและกำลังคน

¹ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการสัมมนาเรื่องแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4, 21 - 23 สิงหาคม 2518 (กรุงเทพมหานคร : หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 9

2. บุคลากร สถาบันต่าง ๆ มีจำนวนอาจารย์ประจำที่มีวุฒิระดับต่าง ๆ ไม่สมมูลกับจำนวนนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้เพราะอาจารย์ส่วนหนึ่งมักจะลาไปศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษมาช่วยสอน นอกจากนี้อาจารย์บางส่วนยังต้องทำงานการบริหารและธุรการด้วย แม้แต่ผู้ช่วยทางวิชาการและผู้ช่วยทางธุรการก็ไม่มีเพียงพอ คุณวุฒิอาจารย์แต่ละมหาวิทยาลัยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก จะมีอาจารย์ระดับปริญญาตรีมาก ควรสนับสนุนให้อาจารย์ไปศึกษาต่อ และไม่ควรรับอาจารย์วุฒิปริญญาตรีอีก ควรจะรับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ควรเพิ่มอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิแต่ละคณาจารย์พิเศษลง

ปริมาณงานสอนมากเกินไป อาจารย์จึงไม่มีโอกาสวิจัยหรือเขียนตำรา ผู้ช่วยทางวิชาการหรือผู้ช่วยทางธุรการมีคุณภาพไม่ดี จึงทำให้อาจารย์ต้องมาทำหน้าที่ธุรการอยู่มาก ควรหาทางแก้ไขปัญหาคณาจารย์ช่วยทางวิชาการและผู้ช่วยทางธุรการ โดยมีการฝึกอบรมให้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

3. นิสิตนักศึกษา อัตราส่วนนิสิตนักศึกษาชายต่อนิสิตนักศึกษาหญิงไม่สมมูลกัน น่าจะได้มีกำหนดโควตาเกี่ยวกับเพศเพื่อให้เกิดการเหมาะสม ปัญหาบัณฑิตชั้นงานหรือไม่พอกับงานคงจะเป็นเพราะไม่มีกระบวนการความต้องการกำลังคนอย่างจริงจัง ควรจะได้มีการวางแผนร่วมกันโดยคำนึงถึงความต้องการกำลังคน อัตรากำลังความสามารถของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และจำนวนอาจารย์ รวมทั้งการปรับปรุงการสอบคัดเลือกด้วย

มหาวิทยาลัยควรติดตามผลสำเร็จการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีถึงระดับสูงกว่าปริญญาตรี เพื่อหาแนวโน้มในการผลิตบัณฑิต และควรมีศูนย์บริการข่าวสาร ความต้องการผู้เข้าทำงานของบริษัทหรือสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งการจัดหางานด้วย

4. การเงิน การจัดสรรงบประมาณแบบจำแนกรายการ เป็นรายปี ทำให้ขาดความคล่องตัวในการใช้จ่ายดำเนินงานและไม่เหมาะสมกับลักษณะงานของมหาวิทยาลัย

ระบบการจัดงบประมาณและการบัญชียังขาดการประสานงานที่ค้ำทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรมีการติดตามและประเมินผลในการใช้จ่ายแต่ละปีว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใด สำนักงบประมาณและสำนักงานที่เกี่ยวข้องควรจะได้นำข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการเงินของมหาวิทยาลัยมาประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม มหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานเกี่ยวกับการวางแผนและพัฒนาเพื่อรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนและเงิน และให้เกิดประสิทธิภาพทางการเงินด้วย หน่วยวิจัย-สถาบันที่ปฏิบัติอยู่นี้ขาดบุคลากร และขาดการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล จึงควรจะได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในการพัฒนามหาวิทยาลัยตามแผนที่วางไว้

5. อุปกรณ์อาคารสถานที่ การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ยังไม่ดีพอ ขาดการสำรวจและศึกษาข้อมูลทำให้การใช้อาคารไม่เหมาะสม มหาวิทยาลัยควรจะมีจัดระบบการประสานงานและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้รัดกุม อาคารสถานที่ที่เป็นส่วนกลางนั้นยังไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนผู้ใช้ รัฐบาลควรจะได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น การที่มหาวิทยาลัยมีใ้กำหนดนโยบายการใช้เนื้อที่บริเวณมหาวิทยาลัยและการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาจราจร ปัญหาสภาพแวดล้อม ฉะนั้น ควรจะต้องมีผังแม่บทของมหาวิทยาลัย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าวิจัย อยู่ในสภาพเก่าชำรุด อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี เครื่องมือวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการมีไม่พอเพียง ควรจัดสรรงบสำรองเพื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยตั้งเป้าหมายระยะยาว เพื่อจะได้จัดหาได้ทันเวลา ห้องสมุดมีปริมาณพื้นที่ไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตนักศึกษา หนังสือมีไม่พอและไม่ทันสมัย ควรปรับปรุงทั้งคุณภาพและปริมาณ

จากปัญหาและอุปสรรคตามขอ เสนอแนะข้างต้นนั้น เป็นปัญหาและอุปสรรคของการอุดมศึกษาของรัฐบาลซึ่งเป็นความบกพร่องที่เกิดจากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 3 ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 ได้วางนโยบายการพัฒนา-

การศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ระยะที่ 3 โดยระบุไว้หลายข้อ แต่มีข้อที่สำคัญอยู่ 3 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดม-
ศึกษาของวิทยาลัยเอกชน คือ

1. สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของ เอกชนขยายกิจการในสาขาวิชาที่
สถาบันนั้น ๆ มีความพร้อม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาของ เอกชนได้ร่วมภาระในสาขา
วิชาที่สถาบันนั้น ๆ มีความถนัดได้เต็มที่ และเพื่อที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะได้นำ
ทรัพยากรขยายการศึกษาทางคานที่สถาบันอุดมศึกษาของ เอกชนไม่พร้อมที่จะร่วมรับ
ภาระได้

2. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อ
ให้สถาบันอุดมศึกษาคำเนินการะกิจที่เหมาะสมกับลักษณะพิเศษของสถาบันได้เต็มที่
และเพื่อปรับปรุงระบบอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาวางระบบบริหารที่มีความเป็นอิสระ
ในการดำเนินงานภายในได้มากขึ้น เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสถาบันนั้น ๆ และ
เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงระบบอุดมศึกษา

วิทยาลัยเอกชนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการอุดมศึกษา และมีจุดมุ่งหมายเป็น
สากรวมกับมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยเอกชนต้องคำนึงถึงคุณภาพทางด้านต่าง ๆ
เพื่อให้การอุดมศึกษาเป็นไปได้ตามเป้าหมาย นั่นคือต้องคำนึงถึงคุณภาพของอาจารย์
การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนคานบุคคลากร คานวิชาการ งานบริหารความสัมพันธ์
กับชุมชน ตลอดจนงานคานธุรการ จึงเห็นสมควรที่จะศึกษาโครงสร้างของวิทยาลัย
และการบริหารการศึกษาของวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิทยาลัยให้เป็น
ไปตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับงาน
บริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริม
การศึกษานอุดมศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งสำรวจเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชน
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชนโดยเฉพาะ
 - 2.1 งานบริหารวิชาการ
 - 2.2 งานบริหารบุคลากร
 - 2.3 งานบริหารกิจการนักศึกษา
 - 2.4 งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 2.5 งานบริหารธุรการ การเงินและการบริการอื่น ๆ
3. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาภายในวิทยาลัยเอกชน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. โครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชนเหมือนกับโครงสร้างของระบบบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. งานบริหารการศึกษาภายในวิทยาลัยเอกชนเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักศึกษา งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน งานบริหารธุรการ การเงินและการบริการอื่น ๆ เป็นไปตามหลักของการบริหารการศึกษา
3. ผู้บริหารและอาจารย์ประจำมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหางานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะงานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ระดับอุดมศึกษา

คำว่า "วิทยาลัยเอกชน" หมายถึง วิทยาลัยเอกชนที่ให้การศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา และมีคณะวิชาที่ทำการสอนถึงระดับปริญญา ในความควบคุมมาตรฐานของ
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย ตามหลักภูมิศาสตร์ในพื้นที่
ใดแก่จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดนครปฐม

คำว่า "งานบริหารการศึกษา" หมายถึง งานหลัก 5 ประเภท คือ
คํานงนบริหารวิชาการ คํานงนบริหารบุคลากร คํานงนบริหารกิจการนักศึกษา
งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คํานงนธุรการ การเงินและบริการอื่น ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิทยาลัยเอกชน หมายถึง สถาบัน สถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดให้
การศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่นักศึกษาเกินกว่า 7 คนขึ้นไป ในพื้นที่ศึกษาเฉพาะสถานที่ศึกษา
หรือสถาบันของ เอกชนที่ทำการสอนชั้นอุดมศึกษาเพื่อรับวุฒิปริญญาตรีและอนุปริญญา

สถานภาพโครงสร้างของการจัดการศึกษา หมายถึง ลักษณะและขอบเขต
ของการจัดแบ่งสายการดำเนินงาน การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ขอบเขตของงานภายใน
วิทยาลัยทั้งที่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด และงานบริหารที่วิทยาลัยเป็นผู้จัดดำเนินการ
เพื่อสะดวกในการดำเนินงาน

งานบริหารการศึกษา หมายถึง งานที่วิทยาลัยเอกชนพึงปฏิบัติ 5 ประเภท
ตามหลักของงานบริหารการศึกษา คือ¹

1. งานคํานงนบริหารวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การวัดผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

¹ วิทยุ โสธร, หลักการบริหารการศึกษา (พระนคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 242 - 276.

2. คํานงนบริหารบุคคลกร หมายถึง การเลือกสรร การรับและการนำคนเขาสู่หนวยงาน การพัฒนา การบำรุงรักษา แต่งตั้ง ให้ออกของอาจารย์ประจำของวิทยาลัยเอกชน

3. คํานงนบริหารกิจการนักศึกษา หมายถึง กิจกรรรมทั้งหลายภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งนักศึกษาที่มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องยอมรับและสนับสนุนกิจกรรมเหล่านั้น การจัดสวัสดิการนักศึกษาและการเข้าร่วมในกิจกรรมนี้จะไม่ผลในการนับเป็นส่วนหนึ่งเพื่อพิจารณาผลการศึกษา¹

4. คํานงนบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง งานทุกประเภทที่วิทยาลัยจัดคําเนินการ เพื่อคึงประชาชนเขามารูจัก และให้ความร่วมมือกับวิทยาลัยและกิจกรรมที่วิทยาลัยพยายามมีประชาสัมพันธ์กับประชาชนเพื่อใหรูจักและให้ความร่วมมือกับประชาชน ชุมชน เพื่อสร้างสรรรทางวิชาการ

5. คํานงนธุรการ การเงิน และบริการอื่น ๆ หมายถึง งานที่ขึ้นตรงกับสำนักงานและงานบริหารทุกประเภท ได้แก่ งานสารบรรณ การเงิน อาคารสถานที่

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่บริหารงานของวิทยาลัยในตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณบดีคณะต่าง ๆ หัวหน้าภาควิชาและเลขานุการคณะ ที่ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนี้ในระหว่างปีการศึกษา 2519 ของวิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่ง

อาจารย์ประจำ หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับการบรรจุให้ดำรงตำแหน่งผู้สอนประจำของวิทยาลัยแต่ละแห่ง และปัจจุบันดำรงตำแหน่งนี้ในระหว่างปีการศึกษา 2519

ปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา หมายถึง ข้อคิดเห็น ความคับข้องใจ หรือความต้องการ เกี่ยวกับการบริหารงานของวิทยาลัยตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำและผู้บริหาร ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและการสัมภาษณ์

¹Robert W. Frederick, The Third Curricular, (New York : Appleton Century Crofts, Inc., 1959), p.5.

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

จากผลของการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบการวางรูปแบบบริหารงานการศึกษาและปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ซึ่งอาจมีปัญหาคำสั่งระบบและกลไกในการบริหารจะได้มีแนวทางในการปรับปรุงวิทยาลัยเอกชนให้มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพให้มีสถานภาพและสัมฤทธิ์ผลของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเอกชน และผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงเกี่ยวกับการบริหารภายนอก เช่น การเกี่ยวข้องกับรัฐบาลทางด้านการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสังคมโดยทั่วไป เป็นแนวทางในการปรับปรุงเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาทางด้านการบริหารวิชาการ ด้านงานบริหารบุคลากร ด้านงานบริหารกิจการนักศึกษา ด้านงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านงานธุรการ การเงิน และบริการอื่น ๆ ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากร ประชากรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นอาจารย์ประจำชายและหญิงของวิทยาลัยเอกชน 9 วิทยาลัย กลุ่มสอง ได้แก่ ผู้บริหารของวิทยาลัยเอกชนทั้ง 9 วิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาประกอบด้วยอาจารย์ประจำและผู้บริหารดังนี้ อาจารย์ประจำ เป็นอาจารย์ประจำชายและหญิงที่ทำการสอนอยู่ที่วิทยาลัยเอกชน ในปีการศึกษา 2519 จำนวน 162 คน โดยการสุ่มตัวอย่าง ส่วนกลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร 38 คน โดยสุ่มจากประชากรที่มีอยู่

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ประจำใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ *Stratified Random Sampling* โดยในชั้นแรก จำแนกวิทยาลัยเป็น 8 กลุ่ม (*Strata*) ตามจำนวนวิทยาลัย เลือกอาจารย์ประจำในแต่ละวิทยาลัยโดยวิธีสุ่ม

อย่างง่าย (Simple random Sampling) เพียง 50 เปอร์เซ็นต์ของอาจารย์ประจำในแต่ละวิทยาลัย สำหรับผู้บริหารใช้สุ่มอย่างง่าย ใช้ 50% ของประชากรรายชื่อของวิทยาลัยเอกชนทั้ง 8 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ วิทยาลัยกรุงเทพฯ วิทยาลัยการค้า วิทยาลัยไกรภิก วิทยาลัยเทคนิคสยาม วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย วิทยาลัยแสงธรรม วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเอเซียอาคเนย์ (รายละเอียดปรากฏในบทที่ 3)

เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แล้วนำไปทดลองกับวิทยาลัยเอกชน 2 แห่งที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องนำมาแก้ไขปรับปรุงแล้วจึงนำไปทดสอบคุณภาพ จึงนำไปใช้จริง

นอกจากนี้ยังใช้การศึกษาวเคราะห์จากรายงานการสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาวิทยาลัยเอกชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารของวิทยาลัยด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามและตามเก็บคืนด้วยตนเอง โดยนัดเก็บคืนหลังจากวันส่งแบบสอบถาม 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โครงสร้างของระบบการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยโดยการเปรียบเทียบกับระบบบริหารของมหาวิทยาลัยของรัฐ

2. วิเคราะห์งานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ด้าน โดยใช้การเปรียบเทียบกับ ทัศน้งานบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารการศึกษาของอาจารย์ประจำ และผู้บริหารเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาโดยใช้ $t - test$

4. จัดอันดับปัญหาของการบริหารจากความคิดเห็นของอาจารย์ประจำและผู้บริหารจากคะแนนเฉลี่ย

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ 1 ประกอบด้วยความเป็นมาของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ความสำคัญของปัญหา นิยามศัพท์เฉพาะ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สมมติฐานในการค้นคว้า

บทที่ 2 กล่าวถึงงานด้านการเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องนี้ได้แก่ การบริหารงานของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของวิทยาลัยเอกชน

บทที่ 3 วิธีการวิจัย ประชากรในโครงการวิจัย ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 กล่าวถึงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ประจำ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างงานบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเอกชนกับโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐจากเอกสารของวิทยาลัย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างงานบริหารการศึกษาทั้ง
5 ด้านของวิทยาลัยเอกชนกับหลักการบริหารของงานบริหารการศึกษา จากแบบสัมภาษณ์
ผู้บริหารและแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสภาพงานบริหาร
การศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์ประจำ

บทที่ 5 สรุปผลของการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และคำอ่านจําแนกของแบบ-
สอบถาม

006728